

Kronika
Chronicle
Хроника

Naujam laikotarpiui išrinkti Lietuvos mokslų akademijos Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus nariai ekspertai

*2006 m. birželio 28 d. Lietuvos mokslų akademijos Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus susirinkime Lietuvos mokslų akademijos nariais ekspertais antram laikotarpiui buvo išrinkti: profesorius habilituotas daktaras **Zenonas Dabkevičius** (agronomija) ir profesorius habilituotas daktaras **Algirdas Jonas Raila** (žemės ūkio ir aplinkos inžinerija).*

Zenonas Dabkevičius gimė 1954 m. Raseinių rajone, Kupsčiuose. 1976 m. baigė Lietuvos žemės ūkio akademijos (universiteto) Agronomijos fakultetą. 1976–1979 m. dirbo Lietuvos žemdirbystės institute jaunesniuju moksliniu bendradarbiu. 1979–1984 m. buvo šio instituto aspirantas. 1984–1985 m. dirbo Lietuvos žemdirbystės instituto Augalų apsaugos sektoriaus vedėju, 1985–1992 m. – Fitopatologijos sektoriaus vedėju, 1992–1997 m. – direktoriaus pavaduotojas mokslui, o nuo 1997 m. yra šio instituto direktorius. Be to, 1996–2001 m. dirbo Lietuvos žemės ūkio universitete docento pareigose, o nuo 2001 m. – profesorius ne tik Lietuvos žemės ūkio universitete, bet ir Šiaulių universitete. Tobulinosi 1983 m. Sankt Peterburge (Augalų apsaugos institute), 1993 m. studijų turuose Oregono ir Kanzaso universitetuose (JAV), 1995 m. Didžiojoje Britanijoje.

Prof. habil. dr. Z. Dabkevičiaus mokslinės veiklos kryptys – augalų patologija, augalų ligų plitimo dėsninčiai ir kontrolė, fungicidų naudojimo mažinimo galimybes naudojant kompiuterizuotas sprendimų priėmimo sistemas, augalų genetiniai ištekčiai ir jų apsauga, mikromicetų paplitimas ir mikotoksinų kaupimasis augalininkystės produkcijoje. 1976–1993 m. jis ištyrė svarbiausias daugiamečių žolių ligas ir parengė šių augalų apsaugos rekomendacijas. Nuo 1994 m. tiria svarbiausias žieminių ir vasarinių javų grybines ligas ir rengia integruotas augalų apsaugos priemones. Kartu su Danijos mokslininkais atliko tyrimus, kurių tikslas buvo parengti ir įdiegti gamyboje kompiuterizuotas sprendimų priėmimo augalų apsaugoje nuo ligų ir kenkėjų sistemas. Nuo 1997 m. tiria augalų genetinius išteklius, organizuoja jų įvertinimą, kaupimą ir saugojimą Lietuvo-

je. Nuo 2003 m. tiria mikromicetų plitimą bei mikotoksinų kaupimąsi augaluose ir augalininkystės produkcijoje. Pagrindiniai mokslinių tyrimų rezultatai pasaulio mokslo visuomenei buvo pristatyti Europos fitopatologų simpoziume Bonoje (1996 m.), tarptautiniame fitopatologų kongrese Edinburge (1998 m.), 14 tarptautinių bei 15 mokslinių konferencijų Lietuvoje.

Žemės ūkio mokslų kandidato (daktaro) disertaciją apgynė 1985 m. Habilituoto daktaro darbą „Varpinių augalų svarbiausios grybinės ligos, jų plitimo dėsningumas ir apsaugos priemonės“ apgynė 1995 m. Profesoriaus pedagoginis mokslinis vardas suteiktas 2001 m.

Mokslinių tyrimų rezultatus prof. habil. dr. Z. Dabkevičius apibendrina ir skelbia, vienas arba su bendraautorais, moksliniuose ir mokslo populiariuosiuose leidiniuose. Recenzuojamuose mokslo leidiniuose paskelbė 53 publikacijas, iš jų 4 straipsnius – į Mokslinės informacijos instituto (ISI) sąrašus įtrauktuose leidiniuose, 10 – recenzuojamuose užsienio ir tarptautiniuose leidiniuose, 39 – recenzuojamuose Lietuvos leidiniuose. Taip pat paskelbė 16 straipsnių mokslinių konferencijų publikacijų rinkiniuose, per 140 – kituose mokslo leidiniuose.

Prof. habil. dr. Z. Dabkevičiaus vadovaujami 4 doktorantai apgynė disertacijas, o dar keturių jis yra mokslinis vadovas. Jis dėsto Lietuvos žemės ūkio ir Šiaulių universitetuose pirmosios ir antrosios studijų pakopų studentams. Nuo 1998 m. yra Lietuvos žemės ūkio universiteto Agronomijos fakulteto valstybinės kvalifikacinės komisijos pirmininkas.

Daug dėmesio prof. habil. dr. Z. Dabkevičius skiria ir kitai su žemės ūkio mokslu susijusiai veiklai. Jis yra

Lietuvos mokslų akademijos Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus Augalininkystės, žemdirbystės ir augalų apsaugos komisijos pirmininkas, Lietuvos fitopatologų draugijos pirmininko pavaduotojas, mokslo darbų „Žemdirbystė“ redakcinės kolegijos pirmininkas, mokslo žurnalų „Žemės ūkio mokslai“ ir „Research on Crops“ (Indija) redakcinių kolegijų narys, Žemės ūkio enciklopedijos mokslinės redakcinės kolegijos narys, Lietuvos žemdirbystės instituto tarybos narys, Lietuvos mokslo premijų komiteto, Žemės ūkio mokslo tarybos prie Lietuvos žemės ūkio ministerijos narys.

Algirdas Jonas Raila gimė 1943 m. Pakruojuje. 1967 m. baigė Lietuvos žemės ūkio akademiją (universitetą) ir įgijo inžinieriaus mechaniko specialybę. 1968–1970 m. dirbo asistentu, 1970–1973 m. buvo Lietuvos žemės ūkio akademijos aspirantas, nuo 1974 m. – Lietuvos žemės ūkio akademijos (universiteto) vyresnysis dėstytojas, nuo 1978 m. – docentas, nuo 1996 m. – profesorius, nuo 2004 m. – Inžinerijos fakulteto dekanas. Be to, profesorius yra Žemės ūkio produktų laikymo ir perdirbimo technologijų tyrimo laboratorijos vedėjas.

Prof. habil. dr. A. J. Railos pagrindinė mokslinė veiklos kryptis – aplinkos inžinerija ir kraštovarkla, mechanikos inžinerija. Daug dėmesio jis skiria produktų konkurencingumo didinimo tyrimams. Sukūrė augalininkystės produktų laikymo sluoksnyje vykstančių termoeenergetinių procesų matematinius modelius, sukūrė ir išbandė mikroprocesorinį termoeenergetinių procesų valdiklį, gamyboje patikrino sandėlių ventilacijos naujų sistemų modulinio projektavimo principus. Tokios technologijos jau funkcionuoja daugelyje šalies įmonių. 1997–1999 m. vadovavo mokslinių tyrimų programai „Gamybinių pastatų naujų technologinių sprendimų ir rekonstrukcijos, naudojant vietines medžiagas, principai“. 2000–2003 m. vadovavo tyrimų grupei, vykdant kom-

pleksinę programą „Medžiagų emisijos į aplinką procesų tyrimai gyvulininkystėje“. Nuo 2004 m. – mokslinės programos „Mikotoksinų kaupimosi maiste dėsningumai ir prevencinių saugos priemonių sukūrimas“ Lietuvos žemės ūkio universiteto mokslininkų grupės vadovas.

Atliktų tyrimų pagrindu parengtą technikos mokslų kandidato (daktaro) disertaciją apgynė 1974 m., o habilituoto daktaro disertaciją „Termoeenergetiniai procesai sandėliuojamų augalininkystės produktų sluoksnyje“ – 1995 m. Profesoriaus pedagoginis mokslinis vardas jam suteiktas 1996 m.

Mokslinių tyrimų rezultatus prof. habil. dr. A. J. Raila skelbia mokslinėse ir mokslo populiariosiose publikacijose. Vienas ir su bendraautoriais parašė 18 vadovėlių ir mokymo priemonių studentams, paskelbė 105 mokslines ir mokslo populiariasias publikacijas Lietuvoje ir užsienyje, sukūrė kelias originalias kompiuterines programas. Remdamasis atliktų tyrimų duomenimis, parengė ir skaitė pranešimus daugelyje tarptautinių ir Lietuvoje organizuotų mokslinių konferencijų. Organizavo seminarus gamybininkams – žemės ūkio konsultantams, specialistams, ūkininkams.

Prof. habil. dr. A. J. Raila daug dėmesio skiria kadru rūšimui ir kitai su žemės ūkio mokslu susijusiai veiklai. Jam vadovaujant trys doktorantai apgynė mokslų daktaro disertacijas. Dar trims doktorantams vadovauja šiuo metu. Jis yra Lietuvos mokslų akademijos Žemės ūkio ir miškų mokslų skyriaus Žemės ūkio inžinerijos sekcijos pirmininkas, žurnalo „Žemės ūkio inžinerija“ redakcinės kolegijos narys, Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo ekspertas, Lietuvos žemės ūkio universiteto senato Mokslo komisijos narys, Žemės ūkio inžinerijos fakulteto tarybos narys, Jungtinės doktorantūros komisijos pirmininkas, Lietuvos mokslo premijų komiteto narys.

Akad. Juozas Lazauskas